

Prediking over Zondag 9 vraag: 26

Geloof in God, mijn Vader

Zondag 9 vraag 26

Vraag 26: Wat gelooft gij met deze woorden: Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde?

Antwoord: Dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus, Die hemel en aarde, met al wat erin is, uit niet geschapen heeft, Die ook door Zijn eeuwige raad en voorzienigheid ze nog onderhoudt en regeert, om Zijns Zoons Christus' wil mijn God en mijn Vader is; op Welke ik alzo vertrouw, dat ik niet twijfel of Hij zal mij met alle nooddrift des lichaams en der ziel verzorgen, en ook al het kwaad dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, mij ten beste keren; dewijl Hij zulks doen kan als een almachtig God, en ook doen wil als een getrouw Vader.

Liturgie

Psalm 95:3, 4

Schriftlezing: Genesis 1-2:4

Psalm 33:3, 4

Psalm 103:7

Psalm 27:6

Gemeente,

Wij hebben de vorige keer in een korte inleiding opgehaald bij welk punt van de catechismus-prediking wij waren aangekomen. We zagen toen dat in het eerste stuk de ellende is getoond in de grootte, breedte en de afkomst. Wij zagen ook wat de afkomst van de zonde is en welke straf er op de schuld van de zonde zou zijn en ook metterdaad is. En vervolgens werd ons in Zondag 6 aangewezen door Wie de verlossing is aangebracht: door de God-Mens. Om hierna in Zondag 7 door te stoten naar de vraag: Voor wie? Voor allen die door een oprecht geloof Christus worden ingelijfd. Aan het slot van Zondag 7 werden ons de Twaalf Artikelen van ons algemeen en ongetwijfeld christelijk geloof verkondigd, als de twaalf verbijzonderingen van de ene centrale belofte Gods in de Schrift: 'Ik ben uw God en gij zijt Mijn volk.' Deze Twaalf Artikelen zijn geen droge, aan elkaar gelijkende, onsamenhangende stoffen, maar zijn integendeel twaalf touwen, twaalf beloften, die van God uit de hemel neerhangen voor alle armen en ellendigen, opdat ze zich daaraan zouden vastklemmen. En toen hebben wij gezien dat de Twaalf Artikelen gaan over God de Vader en onze schepping, **God de Zoon en onze verlossing** en God de Heilige Geest en onze heiligmaking.

Nu moeten wij dus een begin maken met de bespreking van de Twaalf Artikelen van ons algemeen en ongetwijfeld christelijk geloof. De eerstvolgende keren waarin de catechismus aan de orde is, kunt u ervan op aan dat een van de artikelen wordt behandeld. Leest u dat van tevoren na. Als u er een verklaring van hebt, lees die van tevoren. Hebt u er niet een, schaf dan een goede aan, er zijn er bijzonder veel in omloop. En zelfs al zou u alleen in de catechismus de Zondagsafdelingen grondig bezien en de teksten die ernaast geschreven staan in uw Bijbel opzoeken, dan hebt u een vooroefening gekregen om de stof die aan de orde is beter te volgen.

En nu weet u dat de catechismus de methode heeft van een vraag-en-antwoordspel, dat prikkelt. 'Wat gelooft gij met deze woorden: Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde?' Er wordt hier dus gesproken over geloven. Dat kan ook niet anders. Want als God belooft, kan daar niets anders op antwoorden dan het geloof. Beloven en geloven zijn om zo te zeggen twee kanten van één zaak. De belofte Gods kan alléén door het geloof worden verstaan.

En nu wordt hier gesproken over het geloof in God, en we hebben de vorige keer al terloops benoemd dat deze Godsvraag – afschuwelijk om te zeggen – vandaag problematisch is geworden. En op zekere hoogte is dit altijd zo geweest. We leven nu in een tijd waarin veel ernstige en weldenkende mensen eigenlijk als blinden langs de wand tasten om de vraag: Waar is God? En die vraag – Waar is God? – vinden we telkens in de Bijbel gesteld. Maar het is daar een vraag uit de gemeenschap, althans uit de vroeger genoten gemeenschap met God. Het is allerm minst een vraag om de aanwezigheid van God of het bestaan van God, het zijn Gods in twijfel te trekken. Maar dat is vandaag wel het geval. Het algemene religieuze besef is bij velen weggeëbd, en leeggelopen als de lucht uit een fietsband. Dat is intussen al ontstellend genoeg. Maar het merkwaardige is dat de Bijbel geen duimbreed toegeeft aan de gedachtegang van de mens dat hij van zichzelf uit op de een of andere wijze, in verbondenheid met de tijd waarin hij leeft, zou kunnen uitvinden Wie en Wat God is, en waar Hij woont en wat Hij doet. Want de Bijbel behandelt altijd de omgekeerde weg en stelt de aanwezigheid Gods vast. Hoe dat bij ons precies is, daarover straks meer.

Het zijn Gods, Gods tegenwoordigheid, of nog beter Gods God-zijn, wordt niet door u en mij uitgevonden of uitgedacht! Of in betrekking met een bepaalde tijd of cultuurgestalte opnieuw verwoord. Maar God zegt: Hier ben Ik en zó ben Ik. God stelt Zichzelf, God poneert Zichzelf. En dat is meer dan wij verdragen kunnen, omdat wij geen paradijselijke schepselen meer zijn, maar mensen die in ons hele bestaan van God afgewend zijn. En met waardering en honorering van alle ernstige zoekers en vragers die er in onze tijd zijn, er zit in een heleboel vragen zó ontzaglijk veel vijandschap verpakt, zó veel zelfrechtvaardiging in de van God afgekeerde gestalte, dat de Bijbel het niet de moeite waard vindt om er verder één woord aan vuil te maken. Zó overweldigend is in de Schrift de aanwezigheid Gods bij alle hoogten en diepten, bij alle blijdschap en bij alle kreunen, en dat geldt ook voor de Kerk van alle eeuwen (hoe klein of groot ook). Dat is ook vandaag zo. Want de catechismus spreekt niet de taal van het ongeloof, maar hij mijnt. Dat wil zeggen: hij spreekt in de toe-eigenende zin. Stel u voor dat de catechismus niet meer in geloofstaal zou spreken – of eenieder die geloofstaal kan meemaken is een zaak van zelfbeproeving. Maar in de kerk mag de geloofstaal gesproken worden, waarvan de woorden niet leeggelopen zijn, maar waarvan de woorden vol zijn, dynamisch geladen met kracht door de Heilige Geest!

Daarmee is dus gezegd dat geen sterveling op de gedachte zou kunnen komen Wie en Wat God is, wanneer God niet in de schepping en in de verlossing (daarover straks) zou zeggen: 'Hier ben Ik, en zó ben Ik.' En wij zijn dus voor de kennis van deze God volstrekt aangewezen op de schepping en nog veel meer op de Heilige Schrift. Daarmee is afscheid genomen van elke stroming, zoals bijvoorbeeld het deïsme, dat God voorstelt als de verre Onbekende, Die vroeger weliswaar de hele wereld als een raderwerk op gang gebracht heeft en als een wekker heeft opgewonden, maar Zich er verder niet mee bemoeit. U kunt deze gedachtegangen en nog meer flarden daarvan opvangen bij mensen die zeggen: En dacht je nu dat God Zich met al die kleinigheden in ons leven bemoeit? Hij heeft wel wat anders te doen. Dat is die verre vreemde God, Die ergens aan het begin stond, maar de zaak verder op zijn beloop laat. Dat is het deïsme. Een Godonterend stelsel.

De tweede opvatting, die daar diametraal tegenover staat, is niet minder ongodvruchtig, dat is het pantheïsme. U hoeft niet van dat vreemde woord te schrikken, dat betekent dat God en de schepping in elkaar overvloeien. Er is geen distantie, geen afstand tussen God en de schepping (althans volgens de pantheïsten), maar de Godheid vloeit in het schepsel uit. Hij is 'de eeuwige draaggrond van het zijnde', een uitdrukking die u weleens zult tegenkomen. Daarmee is ook afscheid genomen van het atheïsme dat zegt: Er is geen God. Daarover zegt de Bijbel maar enkele woorden: 'De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God' (Ps. 14:1). Meer niet. Kort, maar krachtig. En of die dwaas nu een arbeider is of een hoogleraar, dat doet er niet zoveel toe. De Bijbel zegt: 'De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God.'

De catechismus maakt zich tolk van de levende gemeente en zegt: 'Ik geloof in God de Vader.' In God geloven veronderstelt een persoonlijke verhouding. Er zijn mensen die zeggen: Nou ja, ik geloof wel, of: Ik geloof wel dat er iets bestaat. Maar van welke betekenis dit besef ook moge zijn, het heeft met dit geloof weinig of niets te maken. Want *gelooven in* veronderstelt de persoonlijke verhouding, een vertrouwensverhouding, een overgave, een onderwerping. Dat moeten wij vasthouden.

Ik geloof in. Let op dat woordje 'in'. Dat is een ingaan in God, een steunen op God, een leunen tegen God, een vertrouwen op God en een kennen van God. Dan roemen wij niet in het geloof, maar door het geloof in God. Dat is heel merkwaardig: naarmate uw en mijn geloof voller is van God, hebben we het minder over ons geloof, hoe kostelijk die gave ook is, maar méér over God!

Vervolgens moeten wij erop letten dat deze vraag en dit antwoord de toonzetting hebben van een lied. Er wordt nogal eens gezegd dat de catechismus uit de tijd is, dat het een dor en droog geval is. Maar lees deze Zondag eens onbevooroordeeld, en haal de hoofdzin eruit: 'Dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus om Zijns Zoons Christus' wil mijn God en mijn Vader is.' Nu, is dat droog? Dat tintelt van leven! Het is één grote openbaring van geestelijk leven. En om die God en Vader van onze Heere Jezus Christus nog groter te maken, wordt er in twee bijzinnen, let erop, gezegd: 'Die hemel en aarde uit niet geschapen heeft en ze nog door Zijn voorzienigheid onderhoudt en regeert.' Dat wordt erbij gezegd, om die Vader nog groter te maken. Het is de toonzetting van een lied. En toch mogen wij vanmiddag proberen om dat lied te verklaren. God beware ons ervoor dat wij de toonhoogte kwijtraken.

En dan is het eerste wat ons opvalt, dat hier staat dat God *Vader* is. Alle aardse vaderschap is maar een zwakke afschaduwing van het Vaderschap Gods. Als u met iemand over zijn vader, over haar vader begint, dan kan het meermalen gebeuren dat een strak gezicht ontdooit, dat de ogen gaan glanzen omdat hij of zij zo'n goede herinnering heeft aan zijn of haar vader. En zelfs wanneer een vader niet alleen geluk maar ook ongeluk over zijn gezin heeft gebracht, dan wordt er nog gezegd: 'Maar het was toch mijn vader.' Dat wil zeggen: Blijf met je vingers van hem af. Hoeveel te meer wanneer wij een vader hebben of gehad hebben die ons is voorgegaan in eenvoud en trouw, soms in godsvrucht en in overgave.

En al wat een mens nu maar vatten kan onder dat woord Vader, vat de Bijbel samen, en perst het samen dat God Vader is. Hij is Vader van onze Heere Jezus Christus. Dat wil zeggen: de Vader is altijd Vader geweest. Ook toen de Zoon Gods nog niet in het vlees was gekomen. De Vader was altijd puur Vader en de Zoon was altijd puur Zoon. Die Zoon is van eeuwigheid verwekt door de Vader. Daar kunnen wij niet bij, en dat kunnen wij niet verstaan. Maar de Schrift zegt het en we bewonderen het! En deze Vader had en heeft maar één Zoon. Wanneer een vader hier vijf of tien zonen heeft, dan heeft elke zoon een bepaalde trek van die vader. Maar Christus heeft alles van de Vader. Wij kunnen daar nauwelijks over spreken, hoewel de Schrift daarover handelt, dan vanuit de vleeswording des Woords. Want er staat hier: 'de Vader van onze Heere Jezus Christus'. Dat wil zeggen: Die in een kribbe in Bethlehems stal werd geboren, Die als Man rondging op deze aarde en Zijn werk voor de Vader verrichtte.

En nu zegt de Vader van deze Zoon, dat Hij al Zijn welbehagen in Hem heeft. Dat wil zeggen: er zit helemaal niets tussen de Vader en de Zoon, daar is puur welbehagen van de Vader in de Zoon, pure liefde van de Zoon tot de Vader. Daar zit geen rimpel, geen strootje tussen, niets.

En nu moet u er eens op letten dat hier staat dat Hij de Vader is *van* onze Heere Jezus Christus. Dat wil zeggen dat de Vader zegt: Hij is van Mij, het is Mijn Zoon. De kerk van alle eeuwen en ook van vandaag zegt: Het is de Vader van onze Heere Jezus Christus. Hoe is dat mogelijk? Wel, dan heeft de Vader niet alleen welbehagen in de Heere Jezus, maar ook in de Kerk Gods. En daar, gemeente, ontmoeten zij elkander. Waar de Vader straalt in liefde en in gunst op de Zoon, en waar de kerk in stille en stomme verwondering soms naar die Zoon ziet, dan gaat die liefde, die vriendelijkheid van de Vader door de Zoon, door de Geest, in de Kerk. Daar moet u op letten. Daar komen we straks nog op terug.

En nu wordt hier gevraagd wat de Vader deed. Wel, dat staat in een bijzin. Ik wees u daar reeds op. De Vader heeft hemel en aarde en al wat daarin is uit niets geschapen. We kunnen vragen: Doet de catechismus niet tekort aan de schepping? Want dit staat in een bijzin. Ja, zo staat het er. En dat is de pastorale aanpak van de catechismus. De catechismus wil de schepping niet verkleinen, maar de catechismus wil God grootmaken door Zijn schepping. De schepping staat hier dus in het kader van het heil. Daar moet u eens over nadenken, over die zin! Dat wil zeggen: de schepping heeft een eerste plaats en tot op zekere hoogte een zelfstandige plaats. Die schepping is echter aangelegd op de verlossing omdat de zonde daartussen kwam. En nu wil de catechismus een troostboek zijn. En die wil u en mij laten zien welk een geweldige Vader het is, Die hemel en aarde en alles wat daarin is uit niets ten aanzijn riep. De goden der heidenen worden hiermee onthoofd. Want deze goden van de heidenen hebben altijd de schepping laten voortkomen uit zichzelf of uit ik weet niet welk geval. Maar deze God van hemel en aarde heeft hemel en aarde uit niets geschapen!

Daarin onderscheidt deze God en Vader Zich ook van de moderne evolutiegedachte, voor zover deze leert dat heel het geschapene is voortgekomen uit één oer cel. Hierbij zou God op zijn best en op zijn hoogst het toeziende Hoofd zijn geweest Die het lagere tot het hogere zou ontwikkelen. En daar zitten we middenin. We zitten evenals in de vorige eeuw in een vooruitgangsgeloof. Mensen die denken – hoewel ze soms vergaan van angst als ze weer langs het randje gaan – dat het met deze wereld door de gezamenlijke inspanning van mensen van goede wil nog wel zo ver zal komen, dat wij hier de zaak steeds hoger en steeds beter krijgen. Maar als je de Bijbel leest, dan word je erg nuchter, want dan neem je de werkelijkheid van de zonde ernstig in je eigen leven en in het leven van de volkeren. Dat komt echter niet in mindering op onze taak. We lezen vandaag in alle kranten, weekbladen en uitgaven dat de mensen het zo moeilijk hebben met de schepping. Ze hebben bijvoorbeeld moeite met de ouderdom van de aarde. Daar zijn veel vragen over. Vragen waar wij soms geen antwoord op hebben. Men is druk met de aard van de geschiedschrijving in Genesis 1, 2 en 3. Adam en Eva zouden mythologische en legendarische figuren zijn geweest. Mensen vinden het moeilijk om de historiciteit en het geschiedenis karakter van de val te aanvaarden.

Kortom: wanneer die eerste Bijbelhoofdstukken vandaag zo in discussie zijn, zit er veel meer achter. Want wij geloven niet in de schepping en we geloven niet in dit en in dat, maar wij geloven in de Schepper! Dat is een groot verschil. Want er blijft altijd een groot verschil tussen de Schepper en de schepping. En wie de schepping uit zichzelf wil verklaren, is net als een spin die in zijn eigen web rondkruipt. Hij komt er nooit uit. Maar willen wij zicht krijgen op de Schepper, dan zegt de apostel in de Hebreeënbrief: 'Door het *geloof* verstaan wij dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen die men ziet, niet geworden zijn uit dingen die gezien worden' (11:3). Dat wil zeggen: de crisis in dat Godsgeloof waar wij het straks over hadden, plant zich voort in de crisis inzake het geloof in God de Schepper. Maar dan is de Verlosser allang verdwenen. Het is maar dat u het weet en dat u erop let.

Hij schiept. En dan zeggen we: Wat hebben wij een grote God, een almachtige God, Die alles heeft geschapen, voortgebracht door het Woord van Zijn kracht. Al weet ik niet op welke wijze dat precies is gegaan zoals de Bijbel dat verhaalt. Hij sprak en het was er, Hij gebod en het stond er. En wat een wonder dat God, Die genoeg had aan Zichzelf, een wereld tegenover Zich wilde hebben waarmee Hij spelen kon. En dat Hij, zoals de Bijbel ergens zegt, een mensheid daarop wilde hebben die Hem zou kennen, liefhebben, vrezen en eren. Het is Gods welbehagen geweest. Dat schiep God.

Aan Luther werd een keer gevraagd wat God deed vóór Hij hemel en aarde schiep. Luther zei: 'Toen schildte God "roeden" en Hij maakte ze klaar om de rug van nieuwsgierige vragers te geselen.' Dat was een ter zake doend antwoord. Want met die vraag zijn wij buiten de grens. God schiep hemel en aarde, dat wil zeggen: licht, zon, maan, sterren, wolkenhemel, sterrenhemel en die oneindige ruimte die steeds meer uitdijt. Hij schiep gras, bloemen, planten, bomen, bergen, dalen, oceanen, rivieren, vissen en vogels. De dieren, groot en klein. De atomen, die men in deze eeuw ontdekte. Werelden in het klein. Alles wentelt, alles beweegt. Wat men ook in de leer van kernen heeft uitgevonden, God heeft dit geschapen. God schiep dat alles. Hij schiep ook de mens naar Zijn beeld en naar Zijn gelijkenis. Dan staan we te duizelen op onze benen. Want wat is God groot! En wij kunnen er helemaal niet bij. En als wij vragen: 'Maar waar is in die oneindige ruimte nu God?', dan is dat een dwaze vraag. Want wie zal zeggen of die oneindige ruimte waarin al de sterrenbeelden zijn voor God misschien maar twee millimeter is. Ik weet het niet, ik zeg maar wat. Maar in ieder geval, God staat boven Zijn schepping en er midden in. Al de volkeren van de aarde samen, die miljarden mensen (dat is wat!), die zijn voor God als een druppel aan een emmer, als een stofje aan een weegschaal (Jes. 40:15). Is Hij dan niet groot? Maar deze schepping die God goed, ja, zeer goed geschapen heeft, is niet gebleven waar ze stond. De mens heeft gezondigd en hij heeft door zijn val ook de schepping en het schepsel onder de last en de vloek der zonde gebracht.

En als wij nu vragen: Heeft God toen de hemel en de aarde losgelaten? Nee, dan komt de tweede bijzin om de hoek kijken: 'En ze nog door Zijn eeuwige raad en voorzienigheid onderhoudt en regeert.' Daar ga ik nu niet op in, want op de voorzienigheid komt de catechismus een volgende keer uitvoerig terug. Nee, God houdt Zijn wereld vast. Het Lam is geslacht, Hij staat als geslacht en staat in de troon. Hij is niet alleen de Herschepper, Hij is ook de Middelaar van de schepping. Hij houdt in Zijn Lam-zijn de schepping vast. Dat is even wat! Voor ons besef gat de schepping, met de mensheid voorop, steeds verder van God af. Ze wordt aan haar doel onttrokken. Zij vervuilt. Wie leest en hoort niet over bodemvergiftiging, watervergiftiging en luchtverontreiniging. Laatst zei iemand: 'We stikken in ons eigen vuil.' Nu, dat geldt niet alleen in het natuurlijke, dat geldt ook in het geestelijke. Daar is zich een stroom vuil aan het losmaken die als een lawine over ons en over onze kinderen komt. Het lijkt alsof het allemaal van God af gaat. En dat is een Bijbelse gedachte. Maar het is nog veel meer een Bijbelse gedachte dat God die schepping nooit zal loslaten. Hoeveel stromen er ook overheen gaan, hoeveel vragen wij ook hebben over de Godsregering en hoezeer wij ook worstelen met allerlei vragen, God houdt Zijn wereld als de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus vast.

En nu gaan we weer naar de hoofdzin terug: 'Dat de eeuwige Vader van onze Heere Jezus Christus, (Die dit en dat deed), om Zijns Zoons Christus' wil mijn God en mijn Vader is.' We hebben als kind allemaal weleens hoog opgegeven van onze vader. Er was een jochie, en die zei tegen zijn vriendje: 'Mijn vader is veel sterker dan jouw vader.' Dat lieten de anderen niet op zich zitten en ze gingen geweldige verhalen, naar waarheid of verzonnen, vertellen over hun vader. Dat kunnen we nu laten voor wat het is. Kinderpraat, zegt u, maar hier is de catechismus in een geheiligde zin bezig God groot te maken. Zo groot te maken dat hier gezegd wordt: die geweldige grote God is *mijn* Vader! Dat wil zeggen, er is voor Hem *niets* te moeilijk, *helemaal* niets! Zou Hij Die hemel en aarde uit niet tevoorschijn riep voor iets staan in ons leven? Zou Hij Die de oceanen draagt door Zijn hand een mens niet kunnen dragen? Zou Hij Die de worm kruipend over de aarde ziet gaan, Die het geroep van de jonge raven hoort, zou Hij het kleine in uw leven niet ontdekken?

Zou Hij Die de haren van ons hoofd telt, en geen musje uit de dakgoot laat vallen buiten Zijn wil, zou Hij met dat donkere hart van u, dat onbegrijpelijke hart, dat zere hart, dat zondige hart geen raad weten? En zou Hij Die de ongerechtigheid van Zijn Kerk op één dag op het Lam Gods Zelf heeft gelegd met de smet en de schuld van de zonde geen raad weten? U zegt: 'Dat bestaat niet!' God zegt: 'Dat bestaat wel! Maar alléén om Mijs Zoons Christus' wil!' Dat wil zeggen: de Middelaar staat daartussen. God kan geen gemeenschap met de zondaar onderhouden dan in de Middelaar. Die is er altijd bij. En die belofte van deze Middelaar is u verkondigd. Van uw jeugd aan.

Maar het weten dat die Middelaar er is, is nog niet geloven in Hem. Daarvoor hebben wij nodig dat wij aan de ongehoorzaamheid van de wortel van ons leven worden ontdekt. Want laten we maar beginnen met de verhouding met onze aardse vader. Hoe vaak zijn we niet ongehoorzaam geweest, wat een ruzietjes waren er niet onder de kinderen. Wat een duidelijke ongehoorzaamheid bij het ouder worden. Al die zonden in oneindige vergrotingen zijn tegen dat Vaderschap van God.

Daar komt nog iets bij. Want God heeft tien heilige geboden gegeven, waardoor Hij met duizend ogen ons leven tot op de grond doorlicht. En wie dat beseft, is voor God rondom een zondaar, die kán zichzelf niet redden. Die kan niet voor Gods aangezicht bestaan. Het is die God Die zegt: Ik ben Vader. Maar als Ik nu een Vader ben, waar is Mijn eer? (Mal. 1:6) Waar blijft u met uw leven, met uw gezondheid, met uw kracht, met uw geld, met uw man, met uw vrouw, met uw kinderen, met uw bedrijf? Dat wordt ons tot schuld. We lezen van Samuël dat hij de Heere nog niet kende, en toch veel over Hem gehoord had. Hij had een godvruchtige moeder die hem onderwees. Maar dan lezen we later ook, al is dat op een bijzonder profetische wijze, dat God Zich met hem inlaat. Daar gaat het om. Dat wij dus door het geloof in Christus worden ingelijfd. Niet alleen Christus worden ingelijfd, dat is de achterkant van het geloof, maar ook in de werkzaamheden in Christus worden ingeleid, in Zijn Borgwerk, in Zijn Middelaarswerk. In datgene wat Hij heeft gedaan. Wel, dan worden wij werkzaam met deze belofte, met deze Belofde, met deze Zaligmaker. Want dan gaat het om een Christus voor u, voor mij. Dan gaat het ten diepste om God voor ons, voor u en voor mij. En hoewel God niet alles op één dag leert en er zeker een groei is in het geloof en een opwassen in de kennis en de genade van de Heere Jezus Christus, is daar een innerlijke noodwendigheid in de Geest. Dat Hij niet alleen al Gods kinderen van Hem geleerd doet zijn, maar dat Hij ze er ook inzet en inbrengt, om dat wonder te mogen leren kennen, dat ze om Christus' wil een eeuwige God en Vader mogen hebben.

Gemeente, dat is niet vanzelfsprekend! Er zijn mensen die het Vaderschap Gods maar zo ver mogelijk wegmoffelen; het is niet Bijbels. Er zijn mensen die het Vaderschap Gods zó uitrekken, dat het een algemeen Vaderschap schijnt te zijn. Maar dat is niet waar. Ongetwijfeld gaat Gods Vaderlijke goedheid over heel de schepping. Ongetwijfeld is er een stuk van een nadere Vaderlijke goedheid over al de kinderen des verbonds. Maar God *Vader* noemen, kunnen wij alleen door de Middelaar. En die Middelaar kennen wij alleen vanuit het Woord en de Heilige Geest. De Joden vonden het vanzelfsprekend dat God hun Vader was. Maar als ze bij Jezus in de buurt komen en Hem verwerpen om *Zijn* woorden, dan zegt Hij: 'Gij zijt uit de vader de duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen. Die was een mensenmoorder van den beginne' (Joh. 8:44). Ontzettende woorden, snijdende woorden, snerpende woorden en ontdekkende woorden. We mogen onszelf wel beproeven of die woorden Gods vat hebben op ons leven en ingaan in ons hart. Dan wel dat we ons met een algemeen Vaderschap Gods troosten en intussen onze eigen weg gaan. Buiten Christus is God Rechter. En Hij vraagt het opnieuw: 'Ben Ik een Vader, waar is Mijn eer?' Christus zegt: Hij is *Mijn* Vader. De kerk zegt: Hij is *onze* Vader. En het is beide waar.

Nu staat hier ten slotte: 'Op Wie ik alzo vertrouw dat ik niet twijfel, of Hij zal mij met alle nooddrift des lichaams en der ziel verzorgen.' Hier komt dus het geloof tot in zijn vertrouwenswaard bloot. Hier worden stutten gezet onder het geloof, hier wordt slag geleverd met het ongeloof. Want het geloof heeft van God uit geen ongeloof in zich. Maar zodra God het geloof in onze harten plant, dan wordt dat omringd door alle machten van het ongeloof.

We kunnen zondags dapper belijden: 'Ik geloof in God de Vader' en we gaan in de week weer aan ons werk. En er zijn moeilijkheden met ons werk of er is een strijd vanbinnen gaande, er zijn moeilijkheden met de kinderen, of er zijn vragen of zorgen. Waar is dan dat vertrouwen? We kunnen zondags wel een hoog woord voeren, maar we mogen wel het geloofswoord zeggen. Denk erom dat we dat nodig hebben wanneer er ziekte op ons aankomt, een kankergezwell u aangrijnst en ga zo maar door: 'Op Wie ik alzo vertrouw, dat ik niet twijfel.' Hij zegt niet dat er geen twijfels bij hem gevonden worden, hij zegt alleen dat hij alzo vertrouwt dat hij niet twijfelt. Die twijfel, dat is een knaagdier. En u weet, knaagdieren knagen alles stuk en wroeten alles ondersteboven. En waar God uitroepetekens zet, daar zet het ongeloof vraagtekens. Zou het wel, is het wel van Hem geweest, heb ik me niet vergist? Dit mag tot nader onderzoek leiden, maar de geneesmiddelen liggen in de apotheek van Gods Woord. Dat zijn onder andere de prediking en de bevestiging van de belofte Gods. Want wij hebben niets in onze hand, maar God opent telkens Zijn hand; en wij kunnen geen licht laten schijnen over het licht dat ons toen en toen bestraalde. Maar God bestraalt hier en nu Zijn eigen werk door Zijn Geest. Daarvoor zet Hij Zijn prediking in wanneer het Hem behaagt.

Welnu, de catechismus wil kort maar krachtig zeggen: Hij is een *echte* Vader. Hij verzorgt je naar lichaam en ziel in wat je nodig hebt. Er staat niet 'weelde'. 'Nooddrift' betekent: wat je niet missen kunt. Brood en water bijvoorbeeld, en datgene waarvan je zegt: Daar kan ik nou per se niet buiten. Het dak van onze kerk is nog te laag om de zegeningen op te stapelen die wij er nog bovenuit krijgen, zeker hier. Daar mag u vandaag weleens aan denken. Nooddrift: wat we niet missen kunnen naar het lichaam en naar de ziel. Want Hij weet wel wat we nodig hebben. We kunnen wel vroom praten en zeggen: 'O, dat lichaam dat is niks.' Nee, nee, zegt God, dat lichaam moet onderhouden worden. En zodra wij bezig zijn met van alles en nog wat, dan zegt Hij: 'Wat baat het de mens, zo hij de hele wereld gewint, maar schade lijdt aan zijn ziel?' (Matth. 16:26) Er zijn wat mensen die geestelijk worden vermoord en die geestelijk zijn uitgeput en leeggezogen; al hun energie wordt weggezogen. Waarvoor? Voor hun eigen grootheid, voor hun eigen naam, voor hun eigen zaak, voor hun eigen geld en vult u zelf maar in.

Wat zijn wij eigenlijk voor vaders? Wij maken onze kinderen zo sterk als beren, zei laatst een oude man. En later kun je van ze op je kop krijgen. Het is niet erg parlementair, maar wel duidelijk. Hij bedoelde te zeggen: Als we onze kinderen geen zelfverloochening leren, en ze ook niet zo nu en dan eens wat ontzeggen, en vooral als wij de kinderen de beginselen van de vreze Gods niet inprenten, dan vertreden ze ons in de welvaartskuip. En we zien er wat in gemangeld worden vandaag. Sla de krant maar eens op. 'Op Wie ik alzo vertrouw.' God stelt de maat van wat we nodig hebben. En wat geeft God rijke beloften. De godsvrucht is tot alle dingen nut. **Hij** heeft een belofte voor dit en het toekomstige leven. Hij maakt niet ongeschikt voor deze wereld (dat is een uitermate gemene list van de duivel), maar Hij heeft een zegen, een vrucht, een belofte voor dit en het toekomstige leven.

En ten slotte staat er: 'En al het kwaad dat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, mij ten beste keren.' Kwaad, dat is alles wat u en ik als pijn, als tegenslag of tegenspoed, als bestrijding, afbraak en noem maar op ervaren. Dat zendt Hij mij toe, hoewel Gods vingers rein zijn van elke vorm van kwaad. Want er gaat ook niets buiten Hem om. En dat zendt Hij mij toe in dit jammerdal. Er zitten hier jonge mensen die pas getrouwd zijn; ik kan mij voorstellen dat zij zeggen: 'Nou, nou, kan dat niet een beetje anders? Jammerdal. Staat er niet in Psalm 8: "O Heere, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde"?' Dat is ook zo. De zegeningen, waarover wij het straks hadden, zijn niet weinig en laten we ze ootmoedig uit Gods hand ontvangen. Dat wordt hier ook niet ontkend.

Maar laat ik een voorbeeld noemen. Er zijn hier mensen in Zwitserland, Oostenrijk of waar dan ook op vakantie geweest, en die hebben weleens in een diep dal gestaan en ook weleens boven op een berg. En als ze dan in die dalen keken, gingen ze er gewoon bij zitten. En als ze een verreijker bij zich hadden, dan gingen ze daarmee kijken en ze kwamen haast niet uitgekeken hoe mooi, hoe lieflijk en hoe schoon het is. Maar dan sloegen ze de krant op. En in datzelfde dal of een ander dal waren verschillende vrouwen bezig met lesgeven aan kinderen. En er kwam een ijsgletsjer of een lawine naar beneden en die verpulverde niet alleen de school, maar bedolf ook al die kinderen. Daar hebt u het, dan is dat dal een jammerdal! Want denk erom dat die kinderen geschreid hebben toen het donderend geweld over hen kwam.

En zo, vanuit dit oogpunt, ziet de catechismus deze aarde, zoals ze zucht onder de vloek. Op een andere plaats ziet hij ze juichen over Gods goedertierenheid. En het gaat hier over het kwaad dat God ten beste keren kan. We leren het meest in de smart; we leren het meest in de afbraak; we leren het meest in de ontdekking. We leren het meest, wanneer God ons allerlei snuisterijen uit de hand neemt en Zichzelf daarvoor in de plaats geeft. Dat is alles. En dat kan Hij doen als een almachtig God, en Hij wil het doen als een barmhartig Vader. Er zijn mensen die je kunnen helpen, maar ze doen het niet, en er zijn mensen die je willen helpen, maar ze kunnen het niet. Maar bij God gaat het gelijk op. Hij kan het en Hij wil het.

Gemeente, wat een Zondag! Daar heb je nu je leven voor nodig om dat te beoefenen. En we eindigen met een vraag. Wat gelooft gij nu, persoonlijk, van dit artikel: 'Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper des hemels en der aarde'? Geloof u er iets van, of bent u nog lid van de zelfhulp? Is het nog nooit tot u doorgedrongen? Heeft het u *nóóit* geraakt? Dan staat God aan de deur van uw hart om u te waarschuwen, opdat u God *vóór* u zou hebben! Een prachtige uitdrukking. 'Ze stellen', staat ergens in de Bijbel, 'God niet voor hun ogen' (Ps. 54:5). Kijk, en wie God nu aanraakt in dit leven, krijgt God voor ogen. Gelukkig als dat doordringt en door gaat werken, ons vasthoudt en naar God toehaalt. Want Hij weet raad met ons. Maar het allerlaatste, gemeente, is dat het een ontzaglijk groot voorrecht is om deze God in Christus *Vader* te mogen noemen, dat is ook een groei. Want het is de stuwkracht van de Heilige Geest, Die in de geloofsgemeenschap het woord 'Abba Vader' omhoogstuwt. Daar vraagt God naar bij Zijn kinderen. Dat werkt God door Zijn Geest en Hij luistert met eerbied gesproken waar mensen in waarheid zeggen: 'Abba, lieve Vader!'

Amen.